

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petite vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Čegava je bodočnost?

Razmere v državnem zboru so se v zadnjih tednih bistveno spremenile. Parlament je nekako pomlajen. Težka kriza, ki je grozila razgnati poslopje naše ustavnosti, sicer še ni rešena, nego samo odložena, ali vzlíc temu so se najhujši narodni nasprotniki našli na skupno gospodarsko delo. Uspeh tega skupnega dela sta dve gospodarsko preznameniti predlogi: investicijska predloga in predloga o vodnih stavbah.

Roka v roki s tem skupnim delom dolgoletnih narodnih nasprotnikov zgodila se je v parlamentu tudi prememba v konstelaciji strank, in sicer v tem smislu, da so fevdalno-klerikalni elementi prenehali biti merodajni faktor v zbornici, da so prenehali, biti jeziček na tehtnici, dočim je railirranje naprednih, svobodomiselnih strank postalo tako očitno, da se že javno govori o ustanovitvi parlamentarne večine iz naprednih elementov vseh narodnosti, o liberalni koaliciji.

O tem ni nobenega dvoma, da bi bila taka koalicija, zasnovana na podlagi spoštovanja narodnih pravic posameznih narodnosti, najsrečnejša rešitev problema o parlamentarni večini, in bi iz take koalicije izšel politični, kulturni in gospodarski preporod monarhije.

To je naše trdno prepričanje, in mi smo imeli pogum, da smo to prepričanje odkritosrčno priznali in zastopali celo v časih najhujšega boja mej desnico in nemškimi strankami.

Tudi Čehi se zavedajo, da bi bila taka rešitev najugodnejša. Ne šele od včeraj. Zastopali so to misel že pred mnogimi leti. Koliko časa je že tega, kar je za tako porazumljenje prediral dr. Kramar. Tudi je poteklo že precej časa, kar je dr. Kaizl govoril o papirnatem zidu, ki loči Čeha in Nemca. In tacih dokazov iz ust Mladočehov, kateri so vsled števila mandatov pri ustanovitvi liberalne koalicije poleg Nemcev odločilni faktor, bi lahko navedli še mnogo.

V Čehih je dispozicija za ustanovitev take parlamentarne večine toliko umev-

nejša, ker so z nekdanjo desnico doživeli jako žalostne izkušnje. Tlačanili so sicer reakciji, morali so službovati klerikalizmu proti svojemu boljšemu prepričanju, bili so takorekoč pod komando nemških klerikalcev tako, da se je Kathrein osmelil Husovo slavnost telegrafično prepovedati, ali v odločilnem trenutku so klerikalci Čeha vedno na cedilu pustili. Ali se je čuditi, če po tacih izkušnjah svobodomiselní Čehi več ne hrepene po tistih časih, ko so bili zavezniki in tlačani klerikalizma.

Vprašanje o ustanovitvi liberalne koalicije danes še ni na dnevnem redu. Ako bo sploh mogoče, to se izkaže v jesenskem zasedanju, ko pridejo na razpravo zadeve eminentno političnega značaja. Tedaj bo spoznati, če je mogoče ustvariti tako svobodomiselnó večino raznih narodnosti, da je zmožna za rešitev velikih političnih problemov.

Naravno je, da klerikalstvo tega ni veselo. Klerikalstvo more ribariti samo kadar je voda motna, samo dokler se bodo svobodomiselné stranke iz narodnostnih nagibov vojskovale na življenje in na smrt, samo dotlej bo cvetela klerikalna pšenica. Zgodovina težkih bojev zadnjih let priča, kako so znali klerikalci za svoje speciíčno klerikalne interese to priliko izkoristiti.

Tudi „Slovenca“ obhajajo skrbi za bodočnost. Sebi v tolažbo piše, da se dela na „pomlajenje in poživljenje sključenega in hromega starca, ki slihi na ime doktrinarnega, židovskega liberalizma“, a da je „verski in gospodarski liberalizem danes zrel za zgodovinski muzej“, in da „nobena umetnost mu ne podaljša življenja.“

Siromaki, ki sami sebe slepe. Doktrinarni židovski liberalizem, kakor imenuje „Slovenec“ manchesterstvo, je že davno premagano stališče. Kdo pa naj misli na oživljenje manchesterstva, ko v državnem zboru razen nekaj ostankov iz preteklih časov nima nobenega zastopnika? Ravno tisti dve stranki, ki prideta pri ustanovitvi liberalne koalicije v prvi vrsti v poštev, Mladočehi in nemški nacionalci nečajo o manchesterškem liberalizmu ničesar več sli-

šati. Nemški nacionalci obsojajo doktrinarni židovski liberalizem, kakor ga obsojamo mi, a vzlíc temu so hujši nasprotniki klerikalizmu, kakor so bili kdaj stari doktrinarci.

Ako so klerikalci količkej v stanu, trezno in objektivno premotriti valovanje v javnem življenju, potem bodo poznali, da se je mej vsemi narodi v Cislitvanski tu v večji tam v manjši meri začelo tako mogočno svobodomiselnó in protiklerikalno gibanje, kakor ga ni bilo niti v tistih časih, ko je šlo za veljavne cerkvene politične zakone. To mogočno gibanje se ne bo dalo ustaviti in ker mora naposled mej narodi vendar le kdaj priti do sprave tudi glede narodnostnih vprašanj, do kompromisa na podlagi mejsebojnega spoštovanja narodnih pravic, zato smo tudi trdno prepričani, da pride če ne koj sedaj, pa gotovo že v bližnji prihodnosti do ustanovitve liberalne koalicije v državnem zboru, prepričani, da je bodočnost tistih strank, ki hočejo na podlagi duševne in politične svobode pomladiti in prenoviti starodavno Avstrijo.

V Ljubljani, 4. junija.

Zadnji del državnozbornskega zasedanja.

Včeraj se je začel zadnji del sedanjega državnozbornskega zasedanja. Veliki dve predlogi, radi katerih je dobilo letošnje zasedanje v avstrijski parlamentarni zgodovini odlično mesto, investicijski in vodocestni zakon, sta dognani ter prideta že v kratkem tudi v gospodski zbornici na razpravo. Morda se predložita že te dni cesarju v sankcijo. To mora veseliti vsakega avstrijskega volilca. Ali drž. zbor ima razen proračunskega provizorija opraviti še precej dela, predno se razide. Konec zasedanja je določen na 11. t. m. Ta teden se morejo vršiti le še tri plenarne seje, ker poslujeta tudi delegaciji, ki morata dognati v odsekih sklenjeni material. Avstrijska delegacija se bavi z ordinarijem in s posebnim ordinarijem vojske. Železniški odsek je imel važne in plodnosne seje, ter je izzval posl. dr. Tavčar s

svojim govorom o kranjskih lokalnih železnicah pri ministru prav ugodne obljube. Državni zbor se bode bavil z novelo glede žganjarine. Potem pride na vrsto obrtna novela in na to kvotni zakon, katerega nujno rešitev zahteva Körber z ozirom na Ogrsko. Kvota pa se v tem zasedanju določi le provizorno.

Dogodki na Kitajskem.

Vse evropske čete se polagoma odpravljajo domov, in vrše se že pogajanja glede načina, kako naj se izroči uprava Pekina zopet kitajski vladi. Kitajski guvernerji želé, da naj bi oddelek tujih čet oskrbovali v Pekinu in okoli še nekaj časa službo policije. Potem prevzamejo skrb za red kitajske čete. Vzlíc temu pa na deželi še ni miru, nego se je bati novih masakrov, izgredov in pobojev. Francoski misijon v Zahodnji Mongoliji se boji, da ga boksarji naskočijo, ter prosi pomoči. Princ Tuan, ki bi bil moral biti kot glavni kolvodja boksarjev že davno obglavljen, je še vedno puntar ter vodi ves odpor proti tujcem danes še prav tako kakor ob začetku vojne. Na otoku Quelpart so bili umorjeni dva duhovnika in šest kitajskih kristjanov. Japonska bojna ladja in dve francoski ladji so odšle tjakaj. Vse kaže, da ekspedicije evropskih armad na Kitajsko niso dosegle nobenega trajnega in večjega uspeha. Boksarji ne odnehajo, dasi so bili tepeni neštetokrat.

Vojna v Južni Afriki.

Listi poročajo zopet o novih mirovnih pogajanjih. Generala Tobija Smuts in Dewet ter tajnik Bothe so dospeli 1. t. m. v Standerton. O njihovi misiji sicer ni znano nič, a vendarle menijo v Londonu, da so Buri pripravljani na nova pogajanja. „Nieuwe Rotterdam Courant“ poroča natančno o minulih pogajanjih Kitchenerja z Botho. Poročevalec omenjenega lista trdi, da je posetil razna burska taborišča, in da se vsa strinjajo z Botho, ki je Kitchenerjeve ponudbe zavrnil. Buri so trdni v svojem sklepu, da se ne udačo nikdar, in da se rajši bore do zadnje kaplje krvi. Vojna se mora končati le tako, da se zatarejo

LISTEK.

Durak.

pisala Marica Strnad.

Igrali so vso ljubo noč za — denar. In ko se je drngo jutro pripeljal dan z belimi labudi, bili so naši mladci vsi na dobičku. Ej, ej! čudna igra to... No, da! Bili so to trije godci...

Jaz pa vem čudno povest o starem možu in mladi ženi. V vsaki igri je bil mož na izgubi in najsi sta igrala katero igro si bodi, mlada ženica, priliznjena mačica, pa si je našila žepe z dobičkom.

Kadar sta bila sama doma — otrok nista imela nič, saj nista vedela, kaj bi začela z dolgim časom — igrala sta šah! Šah-mat je bil vedno... mož. No, je bil pač galanten ali pa slab igralec? Niti prvo niti drugo. Razven njegove žene ni nihče rad igral z njim, oprostite, niti za njo ne morem jamčiti... Ker je vedel že vsak naprej, da bo po daijši ali krajši borbi vzlíc vsem naporom premagan, izogibali so se njegovih šahovih partij. Ali kako to, kako to, da ga je njegova žena vedno ugnala?... Ako je pa igrala s prijateljem svojega moža, bila je vsakokrat ona mat... hm! Ej, ej, čudna igra to...

V vsaki družbi, kjer se je pokazala,

oduševljalo se je en gross in en detail za njo. Prelestna ženska to, so rekali možki; nekateri so bili mnenja, da je škoda, ker ima tako starega moža, drugi pa so trdili ravno nasprotno. Njen sosed, hudomušen samec, je dejal svojemu staremu slugi, kateri je stregel poleg šegavega krokerja tudi gospodu: „Le počasi in previdno, Jaka, kaj? Ni vse zlato, kar se sveti! Hm, glavo stavim! Ko bi jo — to le našo sosedo — ukradel moj kroker — moj Bog, pod solncem je nezmotljiv samo eden in ta je človek, ne ptič — sramoval bi se gotovo svoje zmote v dno svojega krokerarskega srca in bi jo prej ali slej, bržkone nemudoma in skrivaj, nesel nazaj, kjer jo je dobil. Tistega prijatelja, ki zahaja k njima, dal bi pa za pete obesiti, njo samo bi...“ pljunil je in samo še dostavil: „A njen mož je durak, durak, durak!“

Oh, vi dolgi zimski večeri... Narava brez življenja kakor ogromen mrtvaški oder, odet z brezrobnim pajčolanom črne, mlajeve noči. Okoli voglov tuli in zavija veter... Ako je človek na toplem pod odejo, potegne si jo nehote čez ušesa. Brrr... kakor stokanje in ječanje pogubljenih duš in škripanje z zobmi in sikanje onemoglosti... Sam samcat na sredi obširnega polja pospeši se instinktivno korak popotnika! Oh, ta ledeni veter! Valčki

njegove sape mu plešejo po licu, kakor da bi pošasti dihale vanj. In ta veter gre do kosti, do mozga in boli.

Z mlado, lepo ženo za šahom ali pa z njo in z dobrim, ljubim prijateljem pri kvartah, na mizi samovar, za hrptom prasketajoči kamin... oh, ti ljubka zima, ti dobrodošla starka, mati družabnosti, duša življenja v domačem krogu!...

In če se ženi star kolk, smeji se mu občno mnenje, češ: „Rožni venec, rožni venec!“... Tudi njemu so se smejali, enoglasno zatrjevaje, da je durak, durak, durak... Boste videli! Ta ga bo, ta ga bo... za nos vodila! Ta ga bo...“

O, da! Saj ga je tudi! Pri šahu je vedno držala njegovo velo roko v svoji mehki, gorki, polni ročici. Kadar je nameraval storiti odločilno potezo, stisnila je njegovo roko, pogledala ga, kakor deklet fanto za hrptom častitljive garde-dame, in mu z medenim glasom zašepetala kaj ljubeznivega. Stari možgani so se mu zmešali, ker pešajoča kri ni mogla več prenašati takih utiskov, no njegova roka je napravila napačno potezo. On pa se je kopal v morju svoje zakonske sreče, v pravem pomenu besede, kar potapljal se je, ljudje pa niso nehali trditi, da je durak!... Nemara iz same črne zavisti?... No, da!...

Oh, ljubezen, ljubezen! pred teboj ni

nihče varen. Šah igrati z ženskami? Pre-drznost! Šah igrati z mlado ženo svojega starega prijatelja? Brezumnost, lakomiselnost... blaznost!

Kdor zna, pa zna... Še celo svojo terminologijo sta si izmislila za šah. In kadar ni bilo soproga blizu, sta ga celo drugače igrala nego se že od nekaj igra. Človek bi rekel: „Celo po svoje“... „Boj kraljici!“ in kakor bi trenil, dušil jo je s svojimi v strasti kipečimi poljubi... Nič ni motilo njih poezije! Le kadar je zapel zvonček in naznanil prihod gospodarja in soproga, zatopila sta se nasprotnika v igro, prijetno oslabljena od teže prevelike sreče, razburjeno drgetaje kakor listje tenke breze, kralj in kraljica sta bila spet vsak na svojem mestu... „Aha, aha! danes bo pa spet moja sladka ženica mat!... Ti si mojster, prijatelj, ti si pretkan ptič!... Jaz je ne morem napraviti mat!...“

Po večerji so navadno igrali duraka! Durak je bil vedno... mož. Mladost — norost, starost — žalost!... Dvanajstkrat zaporedoma je bil durak, potem pa je zadremal... Oh, ti revež, lahko si durak, ker pošteno igraš! Ali nisi zapazil, kako sta te goljufala tvoj najboljši prijatelj in tvoja lastna žena? Nad mizo sta si namigavala, pod mizo kvarte menjavala, ti pa si... dremal! Durak, durak, durak...

pobijejo ali izžene vsi Buri do zadnjega. Kakšen uspeh bodo imela pri takem sklepu Bursov nova pogajanja, si je lahko misliti. Brez avtonomije in samouprave Buri ne morejo misliti na mir. — Iz Londona poročajo: Zadnje vesti iz Južne Afrike so izzvale strah. Angleži ne morejo verjeti, da bi bil general Dickson naskoke in navale Delareya, ki ga je pobil, končno vendarle zavrnil in odbil. Kitchenerju se verjame še tolikanj manje, ker zahteva zopet 30.000 novih jezdecev. Misli se, da je Dickson s teškimi angleškimi izgubami Delareya vrgel v Wentersdorp. Med Kitchenerjem in kolonialno upravo je nastala velika napetost, ker hoče baje Kitchener ponuditi Burom ugodne mirovne pogoje, Chamberlain in Milner pa sta brezpogojno proti temu. V angleški vojski se tudi upori ponavljajo jako pogosto, kar kaže angleško disciplino v najslabši luči. V taboru Thorncliffe je nastal pravi punt. Med uporniki in stražami se je vnel boj. Uporniki so streljali ter rabili bodala. Več vojakov je zaprtih. Žalostna znamenja!

Dopisi.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem, 30. maja. (Tutti-frutti) „Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce“, glasi se stara prislovica. Zdi se pa, da je klerikalcem, recte žlindrovcem, ta zlata prislovica pošla docela iz spomina, sicer bi se Njega ožlindrana Visokost gospod Johann Schusterschütz ne drznil več pokazati med poštenimi politiki, istega bi ne smeli storiti Nj. Visokosti ožlindrana sodruga, a la Vencajz in Žitnik. A kaj hočemo, riba pri glavi smrdi, pravi Hrvat. S temi vrsticami hočemo dokazati, da smrdi že tudi pri repu. Kot rep namreč smatram one katoliško-ožlindrane „veljake“ klerikalne stranke, kateri so poslali kar cele plohe brzojavnih in pismenih zaupnic svojemu vzoritemu voditelju dr. Johannu Schlindri. Jedinii so.

Duh bil je pozabil čestitati svojemu Izvoljencu. Pozabil pa tega ni naš „dični“ oče župan Anton Sedlar, vulgo Švrk, ki je v 108. številki „Slovenca“ poslal bobnečo brzojavko: Vzornemu voditelju gospodarskega in političnega gibanja katoliških Slovencev, dr. Šustersiču: Slava! — Za posojilnico in županstvo v Št. Rupertu, Anton Sedlar, župan. — Vsakemu je sicer prosto, kozle streljati, vendar smo se čudili, kje ima „mož“ toliko korajzje, pokazati se na plan, ko mora vendar vesel biti, da se ga dosejda še ni izvleklo iz teme in postavilo k luči. Da, in luči se mora bati kakor marsikateri drugi žlindrovec, osobito pa mu svetujemo, naj ne hodi na sonce, ker bi se mu sicer pripetilo kaj lahko nekaj nečloveškega, da ga namreč cirkus Barnum & Bailey engajzira kot abnormaliteto „Buttermensch“ med druge svoje svetovnoslavne čudeže, ker take abnormalitete baje še nima. Naš vzoriti oče Švrk imajo namreč precejšnjo porcijo masla na debeli glavi. Do te izredne sreče pa so prišli prav neprosto-voljno. Naizviralo jim je namreč to maslo v ljubljanskem „lemenatu“, pa ne v onem za škofijo, kjer so študirali takozvano „črno šolo“. Tam so tudi menda vzeli v zakup vse potrebne zmožnosti in nezmožnosti, ki jih „vsposobjo“ županom. No da, gotovo so morali prav temeljito študirati in doseči precej visoko stopinjo „lemenatsko-akademične“ izobrazbe, to priča saj dejstvo, da so moža poštenjaka predlagali in volili županom gospod fajmošter sami „höchstehrwürdig eigenmündig“. Drugih 16 klerikalnih odbornikov je le prikimalo; tako da imajo naš dični oče župan izredno čast, da so v resnici izvoljeni jednoglasno županom, ker kimanje vendar ni smatrati za volitev. Možja tedaj, ki ima od krvo oškropljene roke, in ki je par dni pred svojo izvolitvijo županom „objemal“ krog vrata taščo po svoji prvi ženi, tako da jej je sape zmanjkovalo, tacega „možja“ tedaj ima naša občina na čelu, in to po zaslugi tukajšnjega župnika Janeza Merveca.

Ta strastni gospod — „čuvar“ morale — hotel je s tem zopet uresničiti stari jezuitski izrek: Namen posebnih sredstev. V koliko je same strasti slepi župnik z izvolitvijo očeta „Šorka“ županom, povzdignil javno moralo med svojimi farani, vpraša naj svojo vest, ako je še kaj ima. Mnogo je menda ni več, ker sicer bi ne bil o priliki državnozbornih volitev tako nesramno obrekoval in blatil nas liberalcev, osobito

pa še značajnega in občespoštovanega gospoda Zupančiča kot državnozbornskega kandidata ter razširil dotične obrekovalne led-pake, kjer se je g. Zupančiču obrekovalo, da je prestopil v protestantsko vero. No, častivredni g. župnik pa jo je zato pošteno skupil, bil je sodnijsko kaznovan ter se moral v najhujšem mrazu voziti v Novo mesto. Ako pa se izgubi pastir, izgube se i ovčice. Radi istega čina — kolportaje — bili so tudi kaznovani župnikovi pomagači: „tretjerednik“ mežnar Fronc, „ženin“ Slap-ljanov France in zidar Ravnikar, vulgo „Žlindro“. Radi ekscesov in javne nasilnosti na dan volitve dr. Žlindre pa so bili obsojeni tudi trije tukajšnji žlindrovci, Al. Knavs, ki je bil tudi kandidat za županski stolec, Janez Hlebec in Jožef Sattler, skupno so dobili zapora 50 dni, ker so se bili postavili celo ces. kr. žandarmeriji po robu, menda v trdnem prepričanju, da smejo vse početi, ako le volijo dr. Žlindro. Tako se tedaj lahko dr. Žlindri še čestita, da ni resnično postal mučenik kot ti trije naši, njega vredni žlindrovci.

No, le tako naprej, ljudstvu se morajo odpreti oči, da bo izprevidelo, kje je resnica in poštenje, kje pa laž in hinavstvo. Žlindrovci sami uvidevajo, kako budalost so storili s tem, da so na mesto prejšnjega delavnega in vzornega župana g. Jos. Brcarja, volili šloveka, ki komaj zapiše svoje ime. Vprašamo samo našega „dičnega“ župana, ali je zmožen dotično brzojavko, katero je odposlal „Slovencu“, zapisati še jedenkrat dobesedno, da bi bilo pravilno, to niti ne zahtevamo. Čuli smo namreč izza kulis, da gospodu županu niti v nedeljo, ko pride k nam „Slovenec“ ni bilo znano, da je v soboto odšla brzojavka z njegovim podpisom v „Slovenca“. Ako je to res, potrjuje le naš dokaz, da imajo naš vzoriti oče Švrk resnično mnogo masla na glavi, ker dopuščajo, da drugi v njihovem imenu kozolce obračajo. — Lep župan to, ki dopusti, da se zlorablja njegovo ime ter s tem pokaže, da v resnici ne nosi on županskih hlač, marveč župnik ali kapelan, kadar se jima poljubi. Koliko so tedaj vredne take, od duhovščine kovane zaupnice, znano je itak vsakomur.

Da so „dični“ naš oče Švrk brzojavili samo v imenu posojilnice, bi se molčali, a da se držejo v imenu županstva dr. Žlindri izražati zaupnice, to pa nas navdaja z ogorčenjem, ker s tem je osramočena vsa občina. Za dolžnost odbornikov pa smatramo, da to sramoto operejo ter skrbje, da se v imenu celega županstva ne bodo več streljali kozli, vsaj sedi v občinskem odboru še vedno devet mož, ki niso „kimovci“. Župnik in oče Švrk menda celo upata, da bo občinski odbor volil dr. Žlindro celo častnim občanom, a to upanje jima gotovo splava po urni naši Bistrici „na Sisak“.

K sklepu nam je še omeniti, da smo na brzojavko našega „vzoritega“ očeta Švrka, oziroma župnika hoteli tudi brzojavno odgovoriti s temle duhtečim verzom: „Kdor z žlindro drži, — Vsak po njej smrdi“. — Ker tega nismo storili, pa vsejedno predlagamo, da se naj „žlahtne“ takozvane klerikalce prekrsti v žlindrovce. Živeli žlindrovci! Živel oberžlindrovec!

Št. Rupertski antižlindrovci.

Iz Žalca, 2. junija. Dne 6. junija t. l. na Telovo popoldne ob 3. uri priredijo žalski rodoljubi v restavraciji g. Kukeca veliko vrtno veselico v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Pri veselici igra litijska narodna godba. Ob enem vrši se občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Žalec in okolice.

Ker je namen tako človeko- in bratoljub, tako blag in vzvišen, da bi pač ne bilo potreba, da se Slovenci še posebej navdušujejo za to družbo, upati je, da poseti označeno veselico v Žalcu vsak rodoljub ne le iz Žalca, nego tudi iz bližnje in daljne okolice, da tako prispeva vsak po svoji zmožnosti prispevek na žrtvenik domovine svoje v podporo vzgoje naše, se v valovih tujih elementov potapljajoče mile krvne mladeži. Ravno tako je želeli, da pristopijo vsi rodoljubi žalski in iz okolice, kjer nimajo lastne svoje podružnice, vsaj k žalski podružnici, da tako pripomorejo s svojo letnino, da se ta prekristna družba vzdržati zamore.

Če bi mi Slovenci tako malomarni in brezbrizni ne bili, ne imeli bi v svoji sredini in ob mejah ne ene sulferajnske šole, katere so se že in se bodejo vse podeželile in na naše stroške vzdržavale, da se v njih

vzgojajo Janičarji in izmečki naroda, prave kukavice in izdajice. Kjer se je in se bode stavila taka šola, tam bo morala prispevati družba sv. Cirila in Metoda, da se postavi zavod naše vere in narodnosti, a če mi zgolj vsled svoje nebriznosti tega našega šolskega društva ne podpiramo nego ga prav premisseno zanemarjamo, potem pač nemore veliko storiti.

Mi imamo pač dovolj denarja, če je potreba ravno gledati američansko kome dijo, ki stane takoj 50.000 K za eden dan, a nimamo pa helerja, če potreba prispevati v rešitev naše lastne krvi.

Le dajmo enkrat se spoznati, da je potreba najpoprej rešiti samega sebe in potem, ko je narod trden in veljaven, pa si privoščiti politične norčarije.

Učimo se od drugih narodov, kaj storijo za svoja šolska društva, in storimo to tudi mi.

Občni zbor „Slovenske Matice“.

XXXVII. redni občni zbor „Slovenske Matice“ se je vršil včeraj ob petih popoldne v „Mestnem domu“. Kakor vselej, pokazalo se je tudi včeraj, kako neumestna je ura, ob kateri se sklicujejo vzlic ugovoru časopisja in članov posvetnega stanu Matični občni zbori. Ob 5. uri popoldne utegnje le duhovniki in nekateri požrtvovalni profesorji; vsi drugi stanovci pa so ob tej uri še službeno vezani ter se občnih zborov pri najboljši volji ne morejo udeleževati. Zato pa imajo pri občnih zborih „Slovenske Matice“ duhovniki že samo radi te neumestne in nerodne ure „Matičinega“ zborovanja, katerega se udeležujejo osebnost, vselej veliko večino, katera pa je vsled duhovniške agitacije po deželi seveda še večja, ker si pridobe glasove na papirju. Tudi včeraj so bili ob 5. uri v zborovalnici razen treh štirih odbornikov sami duhovniki; le polagoma je dospelo nekaj profesorjev in učiteljev, par upokojenih uradnikov ter peščica zastopnikov drugih stanov. Občni zbori „Matice“ imajo že od nekaj jako čudno lice le vsled neugodnega časa, v katerem se vrše, zadnja leta pa je začela klerikalna stranka to dejstvo izrabljati ter naslanjaje se na večino prisotnih in z glasovnicami pismeno udeleženih članov, brezobzirno vrivati v odbor take gospode, ki so prononsirani, znani fanatiki, sovražniki vsakega svobodnega napredka in vzleta. Liberalna stranka se, žal, za te občne zборе doslej ni dosti brigala, saj je zaupala odboru, da ostanejo literarno umetniška tla „Matice“ vedno torišče objektivnih in nepristranskih mož. Ker pa se je vsled te brezbriznosti liberalcev vtihotapilo v odbor že več Mahničevih somišljenikov, urednikov ali sotrudnikov gadnega „Katol. Obzornika“, potomca „Rim. Katolika“, je zadnji čas, da se začno poslej tudi naši somišljeniki zunaj in tu zanimati za občne zборе „Matice“ ter se osebno ali pismeno vdeleževati volitev. Naši poverjeniki se morajo zganiti, sicer bo „Matica“ kmalu katoliška „Leonina“.

Da sedanji tok, v katerem plava „Matica“ ni pravi, in da se je začela tudi med narodom simpatija do tega društva prav radi klerikalnega prevladovanja očitno ohlajati, je priznal prezasluzni g. predsednik Levac sam. Dejal je, da društvo v preteklem letu ni napredovalo, da člani odstopajo, ter da znaša prirastek med članstvom le — — 8 oseb! Tudi dohodki so padli, knjige se ne prodajajo več tako kot nekaj, da poverjeniki nimajo uspehov, ter da jim člani ne zaupajo. Predsednik je razlagal to dejstvo z osebnimi mržnjami in s političnim razkolom. Ako naj se te mržnje še ne pomnože, in ako naj se politični razkol res ne zanese v društvo, naj poskrbi odbor, da različni poverjeniki na Kranjskem in tudi na Štajerskem ne bodo delali več razločka med člani ter da ne bodo več tajno agitirali s svojimi, liberalcem neljubimi kandidati za odbor „Matice“. Predsednik je govoril o nevarnosti, da bo treba obseg knjig zmanjšati, ako se število članov ne pomnoži. Zahvalil se je gosp. svetniku dr. V. Jagiču za naklonjenost društvu ter povedal, da je v krog sotrudnikov pristopilo nekaj mlajših in starejših pisateljev, ki so dali „Matici“ toliko gradiva, da vsega niti ni mogla porabiti.

Tajnik g. E. Lah je obširno poročal o društvenem in odborovem delovanju v zadnjem letu. Odbor je imel 3 seje, knjižni

— 1, gospodarski — 0. Za lansko leto je izdala „Matica“ šestero knjig v obsegu 85 tiskanih pol. Knjige so se po krivdi dveh tiskaren procej močno zakasnile. Za knjige se primeroma močnejše zanimajo zunaj, nego doma. Tudi letos izide šestero knjig, namreč: „Zbornika“ III. snopič, „Letopisa“ VII. zv., „Knezove knjižnice“ VIII. zv., „Zabavne knjižnice“ XII. zv., dr. Štrekljevih „Slovenskih narodnih pesmij“ 6. snopič in IV. del opisa „Slovenske zemlje“, v kar bo odbornik prof. Orožen opisal „Vojvodstvo Kranjsko“ v prirodnoznanstvem, statističnem in kulturnem oziru. Letos izide v „Zabavni knjižnici“ prevod iz drugega slovanskega jezika. Vprašanje „Slovenskega zemljevida“ ni napredovalo, a se reši še ugodnejše, nego si je odbor prvotno predstavljal stvar sam, Za to gre največ hvale g. prof. Orožnu. Računski sklep izkazuje 393 K 50 h nedostatka, ker se je moral pokriti primanjkljaj pri „Knezovi knjižnici“ VII. zv. in ker je dal odbor 100 K nagrade naprej. Tisk je od leta do leta dražji in bo treba začeti s tvarino štediti, da se izogne „Matica“ primankljajem. Proračun se nekoliko razločuje od prejšnjih proračunov. Računati je namreč z ministrsko podporo pri dohodkih in s povračilom I. obroka brezobrestnega posojila pri troških. Naučno ministrstvo je ugodilo „Matičini“ prošnji in privolilo društvu za sedaj triletno podporo od letos pričenshi v letnem znesku 1000 K. Vsled tega je v proračunu za knjige postavljenih 500 K več od lani, premoženje se je pomnožilo za 106 K 55 h. Pri depozitih in narodnih ustanovah ni razlike v primeri z lanskim letom. Svoje knjige zamenjuje „Matica“ s 45 društvu in korporacijami. Knjižnici je prirastlo lani 487 knjig, zvezkov in časopisov. Za knjige v knjižnici je le malo zanimanja. Hvalevredno je, da sta tvrdki Schwentner in Bamberg sprejeli „Matične“ knjige v svoje reklamne knjižne kataloge. Naj bi ju posnemale še druge tvrdke! (Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. junija.

— Klerikalstvo kavalirstvo. Velenemci so zopet posegli v kranjske razmere, in sicer radi bohinijskih gozdov. Pojasnili smo že včeraj svoje stališče v tej zadevi. Dokazali smo, da se je iz naše stranke začela ta akcija, ko se klerikalci zanjo še zmenili niso. Naša stranka tudi sedaj ni storila niti najmanjšega koraka, da bi ovirala, kar je v ti zadevi storil poslanec Pogačnik. Še vesela je bila, da se je gorenjski poslanec vendar ganil. Dr. Schalk pa je tudi to zadevo iztaknil. Po kaki poti, nam ni znano. Pač pa je Pogačnik nasproti dru. Tavčarju izjavil, da je iz govora, kojega je imel z drom. Schalkom, za gotovo izvedel, kdo je Velenemce h dotični interpelaciji nahujskal. Ob jednem pa je dra. Tavčarja naprosil, da naj privoli, da se sme Pogačnik pri ministrskem predsedniku sklicevati tudi na njega, dra. Tavčarja, češ, da je dotična zadeva bohinijskih kmetov nepolitična, in da tudi napredna stranka le želi, da naj erar kmetom pomaga. Dr. Tavčar je v to privolil. Kako je Pogačnik pri ministrskem predsedniku govoril, ne vemo, to pa vemo, da je „Slovenec“ par dni pozneje pisal, da so liberalci zopet izdali slovenskega bohinijskega kmeta velenemškemu dru. Schalku! In prepričani smo, da se bo ta pesem o zopetnem izdajstvu naprednih državnih poslancev pela od župnišča do župnišča, in da se bo prej kot ne rabila za izvrstno agitacijsko sredstvo na korist Pogačniku, ki hoče mesto šibkoumnega Ažmana kandidirati v deželni zbor. So pač čudni kavalirji ti klerikalci!

— Biki in krave. „Slovenca“ lomi kosti grozen strah, da se v državnem zboru najde modus vivendi v narodnostnem oziru, in da se ustvari svobodomiseln parlamentarna večina. Ta „Slovenčev“ strah je lahko umljiv, in mi se mu prav nič ne čudimo, kakor se nič ne čudimo njegovim, zares obupnim in smešnim poskusom, tako svobodomiseln parlamentarno koalicio predstavljati kot sredstvo, da se obnovi doba Kollerjev in Vesteneckov, Schmerlingov in Bachov. Take razmere so za vedno nemogoče. Bach je zamogel z bajoneti vtepati narodom katoliško klerikalstvo, ker ni bilo parlamenta, Schmerling, Koller in Vesteneck

so mogli zatirati slovanstvo, ker so imele nemške stranke same v državnem zboru večino — ali to je minolo in se ne vrne več, in zato se tudi nihče ne da premotiti po tistih strahovih, ki jih je „Slovenec“ naslikal na steno. Toda nekaj drugega je, kar nas zanima v dotičnem „Slovenčevem“ članku. „Slovenec“ pravi mej drugim: „Ali nas še niso spametovale krilate besede na Slovenskem, da gotovi krogi jednako ljubijo in sovražijo liberalne bike in klerikalne krave?“ Krilate te besede niso, zakaj kot krilate morejo veljati same občoznane besede, tega izreka pa še nikdar nismo čuli. „Slovenec“ pravi, da so bile izrečene v gotovih krogih na Slovenskem. To nam ne zadostuje. Mi bi radi kaj pozitivnejšega, kaj natančnejšega vedeli. Prosimo torej, naj se stvar pojasni, natančno pojasni, ker smo zelo radovedni. „Slovenčev“ državnozbornski poročevalec je to sam sebi dolžan, zakaj če ne da zahtevnega določnega pojasnila, se bo reklo, da si je vso stvar izmislil. In reklo se bo, da si je izmislil prav nerodne krilate besede. Ljudje se bodo norca delali, češ, v naprednih deželah pride 1 bik na 100 krav, na Kranjskem pa 1 bik na 300 krav, in izvajali bodo iz tega, da velja pri nas 1 liberalca za 300 klerikalnih krav. In delali se bodo še hujši dovtipi. Zato pa novič prosimo in želimo natančnega pojasnila o bikih in kravah.

— Dopolnilna volitev v odbor „Slovenske Matice“ se je izvršila tako, kakor je bilo pričakovati. Duhovniški poverjeniki na deželi so poslali več sto glasovnic za svoja dva kandidata, poverjeniki naprednega mišljenja pa niso storili ničesar in tudi člani naše stranke se volitve skoraj prav nič niso udeležili. Zato je zmagala zopet duhovniška lista ter je prišel v odbor nov somišljenik dra. Mahnič in so-trudnik „Kat. Obzornika“, g. dr. M. Opeka, ter kurat g. Fr. Finžgar. Oddalo se je 431 glasovnic s 500 glasovi. Med temi je bilo veljavnih glasovnic 416, neveljavnih 15, ker jih dotični volilci niso podpisali. Izvoljeni so v „Matični“ odbor: prof. S. Rutar, dr. J. Stare, L. Svetec soglasno s 500 glasovi, Grasselli P., prof. Tavčar s 499 glasovi, dr. Murko, Vavrš s 498 glasovi, dr. Lesar 485, kurat Finžgar 482, prof. A. Zupančič s 478, dr. Opeka 472 in F. Stegnar 427 glasovi. Ostali so se razcepili. Tako n. pr. dr. Zbašnik 85, Vrhovnik 27, dr. Ilešič 26 glasov itd. Opozicija, ki se ni organizirala, je imela vendar le okoli 100 glasov, med katerimi je bilo 15 neveljavnih, ker nepodpisanih. Da treba glasovnice podpisati, na to odbor zborovalcev ni opozoril. Izid včerajšnje volitve kaže, da hočejo dobiti klerikalci „Matico“ docela v svojo pest. Vendar pa nam demonstracija 100 členov zbuja nado, da se za bodoče z agitacijo pravočasno poskrbi, da se začne delati prevladovanju reakcije v „Matici“ kmalu konec!

— O volitvah v „Matičin“ odbor. Z ozirom na našo dotično notico v včerajšnjem „Slovenskem Narodu“ se nam piše od kompetentne strani: Odbor „Slovenske Matice“ se v letošnje volitve ni kar nič vtikal, (kakor je to pojasnil že „Matičin“ predsednik na sinočnjem občnem zboru), ampak je prepustil društvenikom glede volitev popolno svobodo. Ako so se po nekaterih krajih delili litografrani volilni listki, društveni odbor s temi listki ni v nobeni zvezi.

— Pogreb Pavline Pajkove, ki se je vršil predvčeršnjim, je pokazal, kako čislana je bila pokojnica v vseh narodnih krogih. Udeležba pri pogrebu je bila jako številna. Poleg literarnih in umetniških krogov se bili zlasti mnogoštevilno zastopani profesorji, učitelji in dijaštvo. Pevsko društvo „Ljubljana“ je pokojnici zapelo ginljivo pesem v slovo.

— Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice bo zborovalo dne 4. julija t. l. na Vrhniku. Dnevni red: Ob 9. uri sv. maša za pokojno učiteljico Ivanko Vidic-ovo. Po maši odkritje nagrobnega spomenika, katerega postavi društvo svoji bivši članici. Po končani slovesnosti bo glavna redna skupščina po sledečem redu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Pregled letnega računa. 5. Volitev dveh društvenikov, ki pregledata društveni račun. 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Volitev delegatov za „Zavezino“ zborovanje. 8. Nasveti.

— V kazenski preiskavi zaradi shoda na Ponkvi dne 19. maja t. l. so orožniki poklicani k zaslišanju k okrožnemu sodišču v Šmarje, župnik in kaplan pa sta pozvana k preiskovalnemu sodniku v Celje. Zakaj, to bomo že povedali, ko pride čas, in tak čas bo prišel gotovo. Kazenska preiskava mora spraviti vse na dan, če je to komu všeč ali ne.

— Sodna preiskava zaradi drameljskega tolvoajstva je baje že dokončana ozir. in linea criminali ustavljena, in so se akti odstopili okrožnemu sodišču v nadaljno postopanje. O tej preiskavi bomo še spregovorili in dokazali, kako javno nasilstvo je bil drameljski napad, če so tudi oblastva morda drugega mnenja.

— Znanstven izlet v Ljubljano in na Notranjsko je te dni napravilo 58 slušateljev gozdarskega oddelka poljedelake visoke šole na Dunaju in sicer pod vodstvom treh profesorjev. Gospodje gozdni nadsvetnik Goll, in komisarja Putick in Riebel so izletnikom razkazali vse zanimivosti zlasti še nasade na Krasu.

— Poročil se je v Djakovu kot koralist (prvi tenor) v stolni cerkvi nastavljeni slovenski rojak g. Janko Poznič z gdč. Katicco Tajfel. Kot koralista sta zdaj nastavljena v Djakovu dva slovenska tenorista (gg. Rus in Poznič).

— Domobranska kadetna šola. Opozarjamo s tem vse one, ki se zanimajo za domobransko kadetno šolo, na razpis, ki obsega vse pogoje za vsprejem v c. kr. domobransko kadetno šolo na Dunaju. Ta razpis je ponatisen v „Laibacher Ztg.“ od dne 29. aprila t. l.

— Otrok se je izgubil. Zadnji dan majnika zvečer je dobilo županstvo v Devinu 12½ let starega dečka Ludovika Egona Eckela iz Gorice, ki je ušel svojim starišem. Drugo jutro je v kljub svoji obljudi, povrniti se k starišem v Gorico, na tistem zopet ušel iz občinskega varstva ter se podal proti Nabrežini, kjer je izginil njegov sled. Deček je bil oblečen v rujavo obleko in šolnih ter ni imel denarja s seboj. Prosi se vsakdo, ki bi o tem dečku kaj poizvedel, da ga pridrži po bližnjem županstvu ter to naznani županstvu v Devinu ali pa materi Fanny Eckel v Gorici v Raštelju.

— „Rokovnjači“, najpopularnejša izvirna narodna drama s petjem, so dosegli v nedeljo v Barkovljah pri Trstu največji uspeh. Udeležba je bila naravnost ogromna. Najbolj so se odlikovali gg. Jakob Štoka kot Nande Grogga, g. Borovščakov kot Mozol, gdč. Odinal kot Polonica, g. Kamušič kot maire in g. Godina kot Štefan Poljak. Ljubka Rezika je bila gdč. Poniž. Pri predstavi je sodeloval vojaški orkester, zbere, ki so se izvajali prav dobro, pa je vodil g. Srečko Bartelj.

— Slovanska čitalnica v Trstu je na svojem občnem zboru, ki se je vršil minulo soboto, izvolil veletržca g. Antona Trudna v priznanje zaslug katere si je pridobil takom 25 let kar je nepretrgoma član odbora svojim častnim članom.

— Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu naznanja vsem pevskim in drugim društvom, da se bo vršilo razvitje društvene zastave v nedeljo dne 21. julija pri Sv. Jakobu v Trstu, ter prosi, naj se druga društva pri določitvi svojih veselice na to ozirajo.

— Pretep v Šiški. Naprošeni smo popraviti, da tisti Strle, ki je bil omenjen v včerajšnji notici pod tem naslovom, ni Fran, ampak Ivan.

— Štrajk. Pri zgradbi električne železnice je danes dopoldne 35 delavcev opustilo delo zaradi prenizke plače. Štrajkujoči delavci pravijo, da dobivajo le po 80 do 90 kr. plače na dan, dasi jim je bila obljubljena večja plača.

— Z vilami zabodel je včeraj na Plešivcu neki hlapec svojega tovariša. Bila sta se sprla. Zabodeni je takoj umrl.

— Priloga: Današnjemu listu priloženo je za p. n. naročnike: „Novi akordi“, zbornik za instrumentalno in vokalno glasbo, iz založništva g. L. Schwentnerja v Ljubljani.

* Rostand nesmrtnik. Francoska akademija je izvolila te dni dva nova nesmrtnika: bivšega poslanika in zgodovinarja markija Vogüéja ter dramatika Edmonda Rostanda, pisatelja slavnihih dveh dram „Cyrano de Bergerac“ in „L' Aiglon“. Rostand je imel tri konkurente ter je dobil po 6kratni volitvi 17 glasov.

Vogüé pa je bil brez konkurenta ter je dobil med 34 glasovi 24 glasov.

* Uničena eksistenca. Še lani je bil Robert D. aktiven nadporočnik, danes pa je delavec v dunajski delavnici, kjer lepi škatlje in zasluži 4 gl. na teden. Robert D. je sin umrlega bogatega notarja ter je dovršil gimnazijo. Njegova rodbina pa je zašla v bedo, in sestra se je udala nemoralnemu življenju. Zato je moral pustiti častniško službo. Poslej je brez uspeha iskal službo. Prodal je vse, kar je imel, da je mogel živeti, in končno se je zatekel k policiji, ki ga je poslala v mestno delavnico. Tam je še sedaj. Nedavno pa mu je odnesel nekdo še obleko. Tata so vjeli, mu vzeli obleko ter ga obsojili v šestmesečno ječo. Bivši nadporočnik je bil priča, tako je prišla njegova žalostna usoda v javnost.

* Francoska Barbara Ubryk. V Poitiersu je bila Blanche Monnier 25 let zaprta v nikdar prezračeni in osnaženi sobi, kjer se je skoraj čisto poživila. Govoriti ne zna in udje so se ji skrivili in pohabili. Njen duh je otopel. Zaprla sta jo mati in brat, strasten klerikalec in monarhist. Zato bi radi cerkveni krogi potlačili vso zadevo. Ali zaman. Uradniki se ne dajo podkupiti. Brat je sestro stražil, kadar pa ga ni bilo doma, jo je stražila dekla, ki je ubožico tudi pretepala. Za svoje „zvesto službovanje“ je bila dekla od vlade — odlikovana!

Književnost.

— Jurija Dalmatina Predgovor k bibliji iz leta 1884. Prepisal, založil in izdal Anton Chráska. V Č. Budějovicah. Natisnil A. Pokorny 1901. Cena 30 vinarjev, vezana 60 vinarjev. Protestantška doba slovenske književnosti je sedanjí generaciji več ali manj znana samo po imenih in letnicah. Razen jezikoslovcev je imel le redkokdo kako delo naših protestantskih pisateljev v rokah. In vendar se nahajajo mej spisi tiste dobe tudi taki, ki nam kažejo, kako krepke individualitete, kako duhoviti in energični so bili oni možje, ki so v 16. stoletju prebudili slovenski narod iz stoletnega spanja. Zlasti nanimiv je predgovor, ki ga je spisal Jurij Dalmatin, najznamenitejši slovenski pisatelj protestantske dobe, svojemu prevodu biblije. Iz tega polemičnega spisa, v katerem se razlagajo biblijski nauki v smislu protestantizma in se zavračajo oficijelni nauki katoliške cerkve, je spoznati, kako izreden talent je bil Dalmatin. Vsakdo, tudi če se ne zanima za teološke zadeve, bo ta Dalmatinov spis, ki je odlično znanstveno delo, čital z velikim zanimanjem, zlasti ker se nahajajo v njem odstavki, ki so v vsakem oziru aktuvelni. Naj navedemo samo jeden izgled. Govoreč o krščanski cerkvi in dokazujoč, da Kristus ne potrebuje nobenega namestnika na tem svetu ker je sam povsod pri svoji cerkvi in pri vseh njenih udih, piše Dalmatin: „Vladanje krščanske cerkve ne obstoji v tem, da bi ti, ki so postavljeni v cerkveni službi, ali ki so cerkveni služabniki in učeniki, gospodovali čez druge ali jim zapovedovali po svoji volji, temuč da oni pridigujejo ali uče čisto, pravo božjo besedo in dele sv. zakramenta, kakor je iste naš Gospod Jezus Kristus postavil in svojim učencem ukazal le pridigovati, učiti in krstiti (Mat. 28, 18—20; Mar. 16, 15, 16.), nikakor pa ne gospodovati, kajti rekel je: kralji narodov gospodujejo nad njimi in poglavarji jim vladajo. Ne bodi pa tako med vami; temuč kdor hoče velik postati med vami, bodi Vam služabnik; in kdor hoče prvi biti med vami, bodi Vam hlapec. (Mat. 20, 25—29.); o čemer tudi sv. Peter piše starejšinam: Pasite čedo božjo, nadzorujoč jo ne po sili, ampak prostovoljno, tudi ne za grd dobiček, ampak radovoljno, tudi ne kakor gospodovalci vernikov, temuč kakor zgledi čede. In ko se bode prikazal najvišji Pastir, dobili boste nevenljiv venec slave. (I. Petr. 5, 2—4.). Zato bi ti, kateri se smatrajo in hvalijo kot namestniki svetih apostolov, si morali dobro premisliti in zapomniti besede sv. Bernarda, ki pravi: Pravi namestnik sv. Pavla poreče s sv. Pavlom: Ne da gospodujemo Vaši veri, ampak pomočniki smo Vaše radosti. In sv. Petra dediči mora sv. Petra poslušati, ki pravi: Ne smete župljanom gospodovati, temuč bodite tega krđela svetli zgledi.“ — Ali ni to jako zanimivo? Tacih stvari se najde v tej

knjižici še več. Sloh je pa razširjenje te knjižice želeli tudi zategadelj da se spozna, kako znamenit pisatelj je bil Jurij Dalmatin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 4. junija. Poslanska zbornica je v današnji seji odobrila šestmesečni budgetni provizorij. Razprava, v katero so posegli Poljak Czajkowski, Malorus Romančuk, Rumun Lupul, Poljak Bomba in Nemeč dr. Ofner, je tekla prav mirno, pač pa so se primerili burni prizori, ko so razni govorniki popravljali včerajšnje trditve dr. Grossa glede nasilstev, ki jih delajo Čehi in Poljaki Nemcem v Šleziji. Po proračunskem provizorju je prišel na razpravo zopet zakon o davku na žganje. Če se bo popoldne rešil, ni gotovo. Morda bo še zvečer seja. Čuje se, da v soboto najbrž ne bo seja, nego da bo prihodnja seja šele v ponedeljek.

Praga 4. junija. Zaupni možje princa Schwarzenberga v Budějovicah, so princa povabili tja in mu naznanili, da se ne strinjajo z njegovim postopanjem glede vodnih stavb. Schwarzenberg jim je naznanil, da priredi v kratkem shod, na katerem pojasni svoje postopanje.

Rim 4. junija. Ker je turška uprava brez vzroka in v nasprotju z veljavno pogodbo aretovala v Prevesi italijanskega poštnege agenta družbe „Puglia“, je italijanska vlada zahtevala zadoščenja in odškodnino. Turčija je pač dala zadoščenje, odškodnino pa neče plačati. Vsled tega je vlada telegrafično ukazala, da odide divizija treh vojnihi ladij iz Spezzie v Levanto, da izvrši eventualne represalije. Ladje pridejo danes v Preveso.

Berolin 4. junija. Feldmaršal grof Waldersee je včeraj zapustil Pekin. Njemu v čast je bila prirejena velika revija. Waldersee se je odpeljal v Taku, odkoder pojde takoj na Japonsko.

Berolin 4. junija. Listi trde, da pojde cesar Viljem v kratkem na Rusko, in da bo tam prisostvoval carskim manevrom.

Bruselj 4. junija. „Petit Bleu“ javlja, da je dobil transvaalski poslanik uradno poročilo o novi zmagi Burrov blizu Pretorije. Buri so vzeli Angležem 6 topov in ujeli 600 mož. Poroča se, da je velik oddelek Angležev napadel burskega poveljnika Breitenbacha, s katerim je bilo samo 150 mož. Breitenbach pa je dobil pomoč in je Angleže popolnoma porazil.

Narodno gospodarstvo.

— Mestna hranilnica v Kranji. V mesecu maju 1901 vložilo je 351 strank 114 349 K 05 vin., dvignilo pa 315 strank 73 589 K 85 vin., 11 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 9 680 K. Stanje vlog iznaša 2 524 540 K 57 vin., stanje hipoteknih posojil 1 682 762 K 70 vin., denarni promet 246 487 K 24 vin.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu maju 1901 je 240 strank vložilo 106 894 K 98 vin., 175 strank dvignilo je 54 684 K 98 vin., 28 strankam se je izplačalo posojil 34 820 K. Denarni promet 266 367 K 52 vin.

30.000 kron je glavni dobiček Concordia-loterije. Opozarjamo svoje čitatelje, da bode srečkanje neprekljeno dné 25. junija 1901.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljše sredstvo — za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (27—22)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Se dobiva povsod
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 900 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Juni	Čas opa- sovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temperat- ura v C	Vetrovi	Nebo	Možna v 24 urah
3	8. svečer	734.2	21.4	sl. szahod	jasno	
4	7. sjutraj 2. popol.	735.1 733.6	17.9 28.5	sl. jvzh. sr. jug	pol. oblač. del. oblač.	00 mm.

Srednja včerajsnja temperatura 23.0°, nor-
male: 16.3°.

Zahvala.

V neizrekljivi žalosti o prebriski iz-
gubi predrage najine matere

Pavline Pajkove

nama je bilo v nemalo tolažbo ginljivo
sočutje, ki ga nama je izkazalo cenjeno
ljubljsko občinstvo v toliki meri. Po-
sebnost zahvalo izrekava zastopnikom
raznih šolskih in drugih državnih obla-
stev, odborikom „Slovenskega pisatelj-
skega društva“, ki so spremili pokoj-
nico do zadnjega počivališča; nadalje
vodstvu „Marijanišča“, čigar gojenci so
se udeležili pogreba, in slav. pevskemu
društvu „Ljubljana“, ki je s pretresujo-
čimi žalostinkami proslavilo spomin
blage preminule.

(1205) Milan in Teodor Pajk.
V Ljubljani, dne 4. junija 1901.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze odkritosrč-
nega sočutja povodom bolezni, smrti in
pogreba nepozabnega soproga in naj-
boljšega očeta, gospoda

Ludvika Treo

c. kr. poštarja

izrekajo tem potom najiskrenejšo za-
hvalo vsem sorodnikom prijateljem in
znancem, kakor tudi preč. duhovščini,
uradnim kolegom, prihiteljem od blizu in
daleč, sl. uradništvu, sl. litijskemu in
šmartinskemu gasilnemu društvu, vsem
darovateljem vencev, osobito pa litijskim
in šmartinskim gg. pevcem za ginljivo
petje

(1193) žalujoči ostali.
Litija, dne 2. junija 1901.

Tužnega srca javljamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem, da je
naš ljubljenski sin, oziroma brat in stric,
gospod

Pavel Wisjan

sedlarski pomočnik

po kratki, mučni bolezni, previden s
svetotajstvi za umirajoče, v 34. letu
svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb pokojnika bo v torek, dne
4. t. m., ob 7. uri zvečer iz deželne bol-
nice na pokopališče k sv. Krištofu.

Dragoga rajnega priporočamo v
blag spomin in molitev.

Spodnja Šiška, 3. junija 1901.

(1204) žalujoči ostali.

Sprejme se v Ljubljani natakarica na račun s kavcijo. (1194-1)

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

„Breack“ s streho

za 8 ali 10 oseb, se po nizki ceni
proda pri (1202-1)

J. Razinger-ju, Poljanska cesta.

Spretno, solidne potovalne uradnike

(akvizitèrje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice
Lastnoročno pisane ponudbe naj se poš-
ljajo pod: „akvizitèr 25“ upravništvu „Slov.
Naroda“.

(1026-7)

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh proda-
jalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah,
HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Šivalni stroj

skoro nov, malo rabljen, se radi odpotovanja

takoj proda. (1168-2)

Izve se: Martinova cesta št. 15 v Ljubljani.

Gostilna

na deželi ob Dunajski cesti, kjer je velik
promet, z nekaj zemljiščem ali tudi brez
njega se daje takoj v najem.

Vpraša se pri upravništvu „Sloven-
skega Naroda“.

(1180-1)

Kranjske klobase

najboljše vrste, mehke in trdo sušene
prodaja in razpošilja tvrdka (12-125)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Špeciialna trgovina za kavo in čaj, glavna
zaloga J. Klauer-jevega higijeničnega likerja
„Triglava“ iz planinskih zelišč.

Zrebanje nepreklicno dne 25. junija 1901.

Concordia-srečke
à 1 krono

Glavni dobitnik

kron 30.000 vrednosti.

priporoča (1083-7)

J. C. MAYER
v Ljubljani.

Spreten risar išče službe.

Vstopi lahko takoj. Naslov v uprav-
ništvu „Slov. Naroda“.

(1170-2)

Velika, lepa soba

v Šmartnu pod Šmarno goro 1197
se daje za mesec junij, julij in avgust v najem.
Vrt na razpolago. — Več pove nadučitelj Fran
Lavtžar v Šmartnu pod Šmarno goro.

Spreten trgovski pomočnik

manufakturne ali norimberške stroke, dobi
dobro mesto v moji tovarniški zalogi tkanin
in pletenic. — Ponudbe (1203-1)

Dragotinu Hribar-ju v Ljubljani.

Če lepo! Hôtel Lloyd. Če dež!

Danes v torek 4. in jutri v sredo
5. junija 1901 (1195)

velik ciganski koncert

ogrske dvorne kapele

10 mož. Jónás Jancsi. 10 mož

Dvorni muziki Nj. c. in kr. vis. nadvojvode Jožefa.

Vstop prost. — Začetek ob 8. uri.

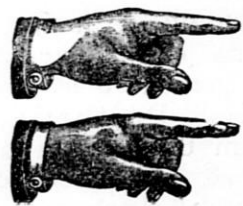
Najuljudneje vabita z velespoštovanjem

Karol Počivaunik Jónás Jancsi
hoteliér. kapelnik.

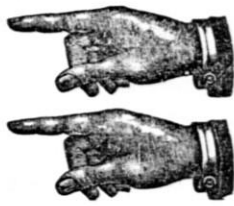
Glej lepake!

Pozornost vzbuja iznajdba

Zakonito varovano.

„PEDOL“

Zakonito varovano.

po vsem svetu!

V stroki **snaženja čevljev** velikansk napredek!

- „PEDOL“ stori krtače in čevljsko črnilo nepotrebne.
- „PEDOL“ omogoči, da je čevelj brez krtače in brez črnila v jedni minuti izborno osnažen in trajnega leska.
- „PEDOL“ ohrani čevelj mehke in voljen in konservira usnje na izboren način, ker je prost vsake škodljive tvarine.
- „PEDOL“ stori vsakdanje snaženje čevljev nepotrebno, ker ostane lesk — vsakemu vremenu izpostavljen — vedno jednak in lep, in je treba čevelj samo obrisati s suho cunjjo, da se zopet svetli.
- „PEDOL“ prihrani s tem mnogo časa in denarja.
- „PEDOL“ je v zdravstvenem oziru pravi zaklad za človeštvo, ker vsled tega, da ni treba krtačiti čevljev, ne nastane več nika-
koršen prah.
- „PEDOL“ odstrani tedaj prah in vsled tega nositelja nebroja infekcijoznih in smrtonosnih boleznij. (1181)
- „PEDOL“ ne pušča prodreti nobene mokrote, prehlajenja so torej izključena.
- „PEDOL“ je prav priprosta iznajdba, se prodaja v trgovinah v ozkih puščicah, je jako priročen in zadošča, ko se je čevelj očistil s cunjjo, da se na lahko pomaže s pripravo, ki je pritrjena na puščici. Pri čevljih, na katerih je še mnogo starega črnila, se priporoča, da se to poprej odmije.
- „PEDOL“ se izdeluje za črne in rumene čevlje in je na prodaj v vseh prodajalnicah čevljev, drog, galan-
terijskega in mešanega blaga.

„PEDOL“-manufaktura, Dunaj VII., Zieglergasse 5.

Generalni zastop: **HENRIK BADERLE.**